

§14. Tìm giá trị phân số của một số cho trước

Tính nhẩm 76% của 25 như thế nào ?

1. Ví dụ

Lớp 6A có 45 học sinh, trong đó $\frac{2}{3}$ số học sinh thích đá bóng, 60% thích đá cầu, $\frac{2}{9}$ thích chơi bóng bàn và $\frac{4}{15}$ thích chơi bóng chuyền. Tính số học sinh lớp 6A thích đá bóng, đá cầu, bóng bàn, bóng chuyền.

• Để tính số học sinh lớp 6A thích đá bóng, ta phải tìm $\frac{2}{3}$ của 45 học sinh.

Muốn thế, ta chia 45 cho 3 rồi nhân kết quả với 2, tức là ta nhân 45 với $\frac{2}{3}$.

Ta có : $45 \cdot \frac{2}{3} = 30$ (học sinh).

Cũng vậy, để tính số học sinh thích đá cầu, ta phải tìm 60% của 45 học sinh. Như thế, ta phải nhân 45 với 60% được :

$$45 \cdot 60\% = 45 \cdot \frac{60}{100} = 27 \text{ (học sinh).}$$

?1 Theo cách trên, hãy tính số học sinh của lớp 6A thích chơi bóng bàn, bóng chuyền.

2. Quy tắc

Muốn tìm $\frac{m}{n}$ của số b cho trước, ta tính $b \cdot \frac{m}{n}$ ($m, n \in \mathbf{N}, n \neq 0$).

Ví dụ. Để tìm $\frac{3}{7}$ của 14, ta tính $14 \cdot \frac{3}{7} = 6$. Vậy $\frac{3}{7}$ của 14 bằng 6.

?2 Tìm :

- a) $\frac{3}{4}$ của 76cm ; b) 62,5% của 96 tấn ; c) 0,25 của 1 giờ.

Bài tập

115. Tìm :

- a) $\frac{2}{3}$ của 8,7 ; b) $\frac{2}{7}$ của $-\frac{11}{6}$;
c) $2\frac{1}{3}$ của 5,1 ; d) $2\frac{7}{11}$ của $6\frac{3}{5}$.

116. Hãy so sánh 16% của 25 và 25% của 16. Dựa vào nhận xét đó hãy tính nhanh :

- a) 84% của 25 ; b) 48% của 50.

117. Biết rằng $13,21 \cdot 3 = 39,63$ và $39,63 : 5 = 7,926$. Hãy tìm $\frac{3}{5}$ của 13,21 và $\frac{5}{3}$ của 7,926 mà không cần tính toán.

118. Tuấn có 21 viên bi. Tuấn cho Dũng $\frac{3}{7}$ số bi của mình. Hỏi :
- a) Dũng được Tuấn cho bao nhiêu viên bi ?
- b) Tuấn còn lại bao nhiêu viên bi ?
119. *Đố* : An nói : "Lấy một phần hai của một phần hai rồi đem chia cho một phần hai sẽ được kết quả là một phần hai". Đố em, bạn An nói có đúng không ?
120. *Sử dụng máy tính bỏ túi*

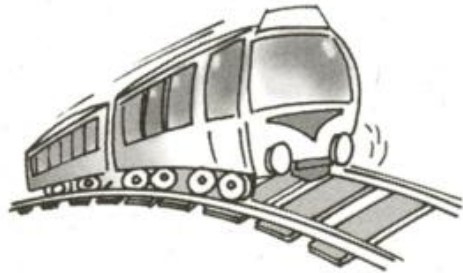
Phép tính	Nút ấn	Kết quả
Tìm 9% của 70	7 0 × 9 %	6,3
Tìm 6% của 87	8 7 × 6 %	5,22
Tìm 12%, 26%, 35% của 1500	1 5 0 0 × × 1 2 %	180
	2 6 %	390
	3 5 %	525
Tìm 28% của 1200, của 4500, của 6800	2 8 × × 1 2 0 0 %	336
	4 5 0 0 %	1260
	6 8 0 0 %	1904

Dùng máy tính bỏ túi để tính :

- a) 3,7% của 13,5 ;
- b) 6,5% của 52,61 ;
- c) 17%, 29%, 47% của 2534 ;
- d) 48% của 264, 395, 1836.

Luyện tập

121. Đoạn đường sắt Hà Nội - Hải Phòng dài 102km. Một xe lửa xuất phát từ Hà Nội đã đi được $\frac{3}{5}$ quãng đường. Hỏi xe lửa còn cách Hải Phòng bao nhiêu kilômet ?

122. Nguyên liệu để muối dưa cải gồm rau cải, hành tươi, đường và muối. Khối lượng hành, đường và muối theo thứ tự bằng 5%, $\frac{1}{1000}$ và $\frac{3}{40}$ khối lượng rau cải. Vậy nếu muối 2kg rau cải thì cần bao nhiêu kilôgam hành, đường và muối ?
123. Nhân dịp lễ Quốc khánh 2 - 9, một cửa hàng giảm giá 10% một số mặt hàng. Người bán hàng đã sửa lại giá của các mặt hàng ấy như sau :

35000đ 33000đ	120000đ 108000đ	67000đ 60300đ	450000đ 420000đ	240000đ 216000đ
A	B	C	D	E

Em hãy kiểm tra xem người bán hàng tính giá mới có đúng không ?

124. *Sử dụng máy tính bỏ túi*

Ví dụ : Một quyển sách giá 8000đ. Tìm giá mới của quyển sách đó sau khi giảm giá 15%.

Nút ấn	Kết quả
8 0 0 0 × 1 5 % - =	6800

Vậy giá mới của quyển sách là 6800đ.

Theo cách trên, em hãy dùng máy tính bỏ túi để kiểm tra giá mới của các mặt hàng nêu ở bài tập 123.

125. Bố bạn Lan gửi tiết kiệm 1 triệu đồng tại một ngân hàng theo thể thức "có kì hạn 12 tháng" với lãi suất 0,58% một tháng (tiền lãi mỗi tháng bằng 0,58% số tiền gửi ban đầu và sau 12 tháng mới được lấy lãi). Hỏi hết thời hạn 12 tháng ấy, bố bạn Lan lấy ra cả vốn lẫn lãi được bao nhiêu ?